

Izhaja enkrat na mesec.

CENA: za vse leto 25 Din.

za pol leta 12.50 Din.

Posamezna številka 2 Din.

Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnništvo:

Ljubljana, Komenskega ul. 12.

JUGOSLOVANSKI OBRTNIK

Izhaja enkrat na mesec.

Cene inseratom:

Pri enkratni objavi

1/1 str. 480 D, 1/2 str. 240 D,

1/4 str. 120 D, 1/6 str. 80 D,

1/12 str. 40 D.

GLASILO „JUGOSLOVANSKE OBRTNE ZVEZE“ V LJUBLJANI.

LISTNICA UPRAVNIŠTVA.

Naročniki, kateri še niso obnovili naročnino za leto 1925, naj to nemudoma store po priloženih položnicah. Ako kdo položnice ni prejel, naj nam to sporoči, da mu jo pošljemo. List ustavimo 1. junija brez izjeme vsem onim, ki do tačas ne bodo obnovili naročnine. Ker je list navezan izključno le na naročnino, ga ne moremo nikomur pošiljati zastonj. Upamo, da bodo cenjeni naročniki razumeli našo utemeljeno prošnjo in poravnali čimprej naročnino. Naročnina se lahko tudi plača polletno.

Upravnništvo.

IV. Davek na zaslužek delavcev.

Vsi fizični delavci (delavke) brez ozira na prirodu svojega posla, ako ne prejemajo zaslužka od države, plačajo kot davek 2% od svojega zaslužka in vrhu tega invalidski davek ter 30% izredni pribitek.

Delodajalci jamčijo za plačilo tega davka od strani svojih delavcev.

Na merodajnih mestih se zatrjuje, da bo generalna direkcija s pooblastilom finančnega ministra določila za pobiranje tega davka davčni minimum, ki bo vstrezal sedanjemu pri dohodnini tako, da bodo delavci, ki bi po sedanjih predpisih ne plačali dohodnine, ne plačali tudi novega davka. Obetajo se tudi gotove ugodnosti glede avtonomnih doklad.

V. Zamudne obresti.

Zamudne obresti za državne davščine se od 1. aprila t. l. dalje pobirajo v izmeri 12%.

Zamudne obresti, ki so pred kratkim znašale še 6%, so se z zadnjim finančnim zakonom povečale na 8% in sedaj na 12%.

VI. Eksekucijske pristojbine.

Ako je davčni izterjevalec primoran zaradi prisilnega izterjevanja (popisa stvari = rubež) davkov poslovati izven urada, se pobere iz naslova eksekucijskih stroškov 4% od dolžnega davka. Ti stroški ne smejo znašati nikdar manj nego 50 Din.

To določilo ni povsem jasno, ker govori le o stroških za rubež, za katero se tudi sedaj že pobira 4% stroški od dolžnega zneska. Pobirajo se pa sedaj tudi opominjevalni stroški v isti izmeri. Iz besedila bi se dalo sklepati, da stroški za prisilno izterjevanje davkov za prva dva posla skupaj, to je za opomin in rubež ne smejo znašati več nego 4%, odnosno najmanj 50 Din in da dosedanji 4%-ni opominjevalni stroški odpadejo, ako se dolžni znesek plača pred rubežem. Vsekakor je to besedilo potrebno avtentične interpretacije.

VII. Remontno-komorski pribitek.

Za pokrivanje stroškov pri nabavi prevoznih sredstev za vojaštvo se od 1. aprila 1925 dalje pobira remontno-komorski pribitek po členu 242. zakona o ustrojstvu vojske in mornarice v izmeri enkratnega (nepovišanega) invalidskega davka.

Vsed pobiranja tega pribitka se dosedanji invalidski davek, ki se je sam povečal za 100%, potroji, kar bo jako občutno vplivalo na davčno obremenitev v Sloveniji.

Tuja konkurenca.

Danes se nahaja vse naše gospodarstvo v težki krizi in ker so posamezne gospodarske panoge medseboj odvisne je temlažje pojmovati in občutiti posledice te krize.

Imata se boriti za obstoj industrija in trgovina, istotako pa občuti vse te posledice tudi obrtnik. Seveda morajo nositi vse današnje težkoče tudi drugi gospodarski sloji in stanovi sploh. Saj vsi skupaj tvorimo le eno družino in smo eden od drugega odvisni. Ta gospodarska kriza je splošna in jo čuti cela Evropa.

Davčne odredbe novega dvanajstinskega zakona.

Zakon o dvanajstinah za mesece april—julij 1925 vsebuje nastopne davčno pravne odredbe, katere prinašamo z strokovnim komentarjem iz trgovskih krogov v Sloveniji:

I. Posebna pridobnina.

Pri ugotavljanju podlage za odmero posebne pridobnine se smatrajo za režijske stroške plačani vojni pribitki, uvedeni v vojni dobi, davek na poslovni promet in izredni pribitek, uveden v povojni dobi.

Po tem besedilu se bosta na novo smatrala za odbitno postavko bivši 20%-ni vojni pribitek (ki se pobira hkratu z nadomestilom za bivše deželne doklade) in rentabilitetni pribitek. Invalidski davek med režijskimi, torej odbitnimi postavkami izrecno ni naveden, zagotavlja se pa na merodajnih mestih, da se v praksi priznanju tega davka za režijsko postavko kljub temu ne bo delalo nikakih ovir.

II. Avtonomne doklade.

Avtonomne doklade in sicer občinske, ako presegajo 300%, ostale pa, ako presegajo 100%, se smejo pobirati le, če jih odobri finančna uprava.

Pobiranje prekomernih doklad je s to odredbo premalo zavarovano, ker so za gotove davčne vrste tudi doklade, ki ne presegajo 400%, preobčutne. Ako se avtonomne doklade na posamezne davčne vrste že ne maksimirajo, naj bi se vsaj odobritev vezala na pristanek finančne uprave, ako presegajo celokupno 200%. V praksi se je pokazalo, da je sodelovanje finančne uprave pri odobravanju doklad za interese davkoplačevalcev neobhodno potrebno, ker le finančna uprava more presojati, kdaj dosežejo doklade na kak davek dopustno mejo davčne obremenitve.

III. Invalidski davek.

Invalidski davek se za proračunsko leto 1925/1926 podvoji.

S to odredbo so se vse davčne vrste za še enkratni invalidski davek poostrele. Ta odredba je za Slovenijo posebno občutna, ker se invalidski davek pobira tudi z dohodnino, ki se plačuje od takih dohodkov, od katerih se plačuje poleg dohodnine tudi donosni davek (na primer zamljiški davek, hišno-najemni davek, pridobnina).

V glavnem je to posledica dolgotrajne vojske. Vendar pa popolnoma ne izostane tudi krivda v državi sami v vodstvu državne politike. Bogata, po večini agrarna država kot je naša Jugoslavija ima vendar možnost, kolikor toliko ublažiti krizo, to veliko lažje kot kaka druga industrijsko močno razvita država, ki je v veliki meri odvisna od izvoza industrijskih produktov. Žal, da se pri nas nič ne izkuša ublažiti, ampak še celo nasprotno položaj poslabša, kakor smo pred nedavnim slišali zopet o velikih novih davčnih bremenih, ki bodo v prvi vrsti zadeli te pridobitne sloje.

Seveda niso samo davčna bremena vzrok zastoju ter ovirajo razmah našega gospodarstva, ampak imamo še celo vrsto drugih napak, ki bi se dale razmotrivati. Poleg vseh velikih bremen, ki jih mora nositi obrt in trgovina v težkih časih krize, pa pritisne nanjo še neizogibna posledica **huda konkurenca**. Zdrava in solidna konkurenca je gotovo dobra in upliva sila blagodejno na vse gospodarstvo. Taka konkurenca je pravi regulator vsega gospodarskega pokreta, je res tudi pravi regulator cen, kar se ne da nikakor nadomestiti z zakoni in kaznimi. Nikakor pa ni tako, če se pojavi ali umazana ali pa tudi obupna konkurenca, kakoršne so se žal danes pojavile v vse mogoče vrstah naših pridobitnih obratov. Mogoče, da ima kaka druga ali posamezna panoga ali stan trenutni direktni dobiček. Zato se pa splošno uničuje druge stanove. In če obolijo nekateri člani v družini, bode skrb in strošek ostalih članov v rodbini, da se ozdravi. Umazana konkurenca je že star pojav, ki se je v posameznih slučajih pojavil že tudi v mirnih časih. Včasih je to posamezniku prineslo srečo in ga je upostavilo in dvignilo. Največkrat pa se je dotičnik, ki je umazano konkuriral, sam ubil. Po umazani konkurenci so se navadno ponujali izdelki iz blaga, nesolidni, drugovrstni, na zelo premetene in neobičajne načine. Če je tak umazan konkurent zvedel o ponudbi solidnega blaga svojega tovariša, je skušal usiliti svoj navadno slabejši produkt po nekoliko nižji ceni. In če ni zadostovalo enkrat in je moral njegov tovariš cene zopet znižati, pa je šel še višje. Včasih je šlo to precej doleč in je moral potem eden podleči. Umazani konkurent pa je napravil kupčijo brez dobička. Kupovalec ali naročitelj pa je dobil navadno slabo blago ali slab izdelek.

Obupna konkurenca pa se pojavi navadno v času krize v dotični stroki, kakor to vidijo danes obrtnik, industrijec in trgovec v svoji bojazni, da blaga ne ostane, da ga zelo malo razpeča ali da ima malo naročnikov, stavi včasih najnižje cene. To niso samo njegove tovarne ali nabavne cene z prav malimi upravnimi stroški in zaslužkom ampak dobavi blago ali prevzame naročila direktno v izgubo, ne da bi prištel stroške, kateri so danes ogromni, kakor stanarina, kurjava, razsvetljava, razni davki, razna zavarovanja, obraba orodja, amortizacija obratnih naprav, razne obresti prometnega kapitala, kaj da bi še računal za svoj zaslužek. Pa ne da bi mogoče unovčil to blago z namenom, da potem zmanjša ali opusti obrat, ampak zato, da se še drži na površju, dela po istem principu naprej, dokler seveda to gre. Večkrat se te obe nesolidni konkurenci še združiti, seveda so potem posledice slabe konkurence še večje.

Vse to o konkurenci pa velja, da posameznik izvaja konkurenco napram posamezniku. Večkrat pa se posamezniki združijo, da konkurirajo skupno proti drugim in sicer eni obrtniki in trgovci enega teritorija, ki imajo mogoče druge ugodnejše pozicije, konkurirajo v istem teritoriju.

Če leži tak teritorij v drugi državi, mora potem nastopiti država, da potom trgovskih dogovorov in potom zaščitne carine vsaj nekoliko štiti svoje ljudi proti tuji konkurenci. Težji pa se je posamezniku ali celi skupini obraniti proti drugemu posamezniku ali drugi skupini v notranjosti države. Tu je navadno jednako zaščiten vsak, pa bodisi katere koli narodnosti ali pripadnosti. Državne oblasti ščitijo tu vse jednako, to seveda velja za našo državo. Da je drugod to precej drugače mi ni treba še povdarjati. To, da domačin nima niti toliko veljave kot tujec, je največji zlo v teh težkih časih.

Že moralni učinek takega delovanja zelo slabo upliva in ne utrjuje ljubezni do države, seveda škoduje to tudi na skupnem gospodarskem blagostanju. Kajti prav mnogo kapitala zgineta tako polagoma iz države. Seveda imajo za to dejanje gotovi ljudje, ki pomagajo to učinjevati, svoj osebni interes na tem. Pa kaj je tem na blagostanju poštenih domačinov, da se le kaj zaradi. To se izvaja pa ne samo od državnih organov, ampak tudi druge oblasti in korporacije delajo tako: da se dobi vedno tudi dovolj zasebnikov, ki uporabljajo svoj vpliv za svoj ne baš lepi agentovski posel. Da se domačinu škoduje, to je še najžalostnejše poglavje tega dejanja. To večkrat zagreni posamezniku, posebno obrtniku in industrijcu, nad katerim se to precej izvaja, vsako veselje do napredka.

Pa nikdo se ne zgane, da nam tujci pri belem dnevu ubijajo naše najboljše ljudi. Kajti pravilo je in bode »vsak narod brez lastne obrti je ubog«, seveda da to znači tudi za industrijo in trgovino.

Zato skušajte vedno in povsod zagovarjati in propagirati misel, da dobi najprej kruha domačin in potem tujec. Skrbite pa tudi, da ostanete mirni in previdni v teh težkih časih gospodarske krize, da ne boste umazano in obupno konkurirali.

Vajeniška razstava.

V nedeljo 26. aprila bo otvorjena vajeniška razstava na prostorih ljubljanskega velesejma v paviljonih K in L. Ta misel, da prirede slovenski obrtniki s pomočjo raznih korporacij in oblasti je bila srečna, le želeli je, da se od časa do časa prirejajo enake razstave, kjer je možno pregledati pravo strokovno stanje slovenskega obrtništva. Do sedaj so nam uradne statistike zamogle podati samo mrtve številke posameznih obratov, razvrščenih po strokah. Razstava, kakršna je bila zamišljena v početku pa bo nudila domačinu kakor tujcu, oblastem in šolnikom ter prijateljem obrtnega stanu še precej točen in jasen pregled, v katerih strokah smo prišli že do popolnosti oziroma v katerih nam še manjka teorije ali prakse, kje nam primanjkuje okusa ali trgovskega smisla itd. Zelo verjetno je, da se bo pri celi razstavi pokazalo nekaj izrednih talentov med vajenci, na katere naj bi na vsak način merodajni krogi postali pozorni in z inicijativo in materijelno podporo pomogli dotičnim začetnikom do zadostne strokovne izobrazbe deloma v domačih šolah in delavnicah, deloma v tujini. Nikakor pa se pri tem ne sme pozabiti na povprečne moči, ker so tudi te potrebne navodil, da se povzpno kvišku kolikor pač dopuščajo njihove zmožnosti.

Pri vsem pregledu vajeniške razstave pa se ne sme pozabiti na dejstvo, da na tej niso razstavili vsi vajenci, deloma vsled malomarnosti njihovih mojstrov, deloma vsled finančne slabosti posameznih obrtnikov. Kolikor talentov mojstrov je za to razstavo izgubljenih ravno vsled tega, kjer so po navadi najboljši strokovnjaki najslabši trgovci in se zato v teh težkih časih ne upajo izven svoje delavnice javno nastopiti, ker se preveč boje stroškov. Nauk iz tega naj bi bil, da se pri prihodnji razstavi s pomočjo vladne pomoči omogoči tudi slabo financiranemu obrtniku dostop do vajeniške razstave. Potem ko bo v resnici tudi mali obrtnik iz cele Slovenije zamogel svojim vajencem dati delo za razstavo, bo šele razstava nudila pravi statistični pregled našega obrtništva in ne sedaj, ko je na razstavi zastopana obrt samo iz mest in deloma iz trgov.

Ogromna nova davčna bremena.

Kakoršno je vodstvo, tako tudi gospodarstvo v naši državi. Predsedstvo skupščine je 29. marca predložilo predlog zakona o proračunskih dvanajstinah za mesec april, maj, junij in julij ter tako onemogočilo opoziciji stvarno pregledat predlog ter preprečilo stavljenje protipredlogov. Brez vsake prave debate je večina P.P.Ž. režima v zbornici sprejela dvanajstine v taki obliki, kot jih je finančni minister pred-

lagal. Posamezna poglavja o dvanajstih so sprejemali vladni poslanci kot kake lutke na vrvi. Popolnoma na povelje Pašica brez vsake lastne volje. Da pri takem glasovanju opozicija, ki je v manjšini, ne more ničesar spremeniti, je jasno. Za naše gospodarske kroge v Sloveniji je zanimivo dejstvo, da sta g. dr. Žerjav in njegov sluga dr. Pivko glasovala za dvanajstine in s tem pripomogla do grozljivih davčnih bremen, ki bodo v bodoče tlačili pridobitne kroge v Sloveniji.

Koliko so vpili med volitvami agitatorji Žerjavove stranke, da Davidovičeva vlada za svojo kratko dobo vladanja ni zmanjšala davkov, dasi za to niti priložnosti ni imela, ker je prej padla, predno je mogla predložiti proračun! Lažljivo »Jutro« je dokazovalo budalost, da bi bila Davidovičeva vlada mogla olajšati davčni vijak, dasi vsak politični abecedar ve, kdaj da se morejo davčna bremena olajšati ali povečati. In znižanja davčnih bremen bi bilo skrajno potrebno, predvsem za Slovenijo, ki je finančno izčrpana in izmzgana vsled uprav rafinirano zamišljenih davkov, ki zadevajo predvsem prečanske pokrajine, zlasti Slovenijo.

Mesto izpopolnitve obljub, ki jih je dajala Žerjavova agitatorska klika med volitvami, pa prinaša samostalnodemokratska-radikalna koalicija v dvanajstih nove davke, ki bodo strašno nanovo obremenili najširše sloje.

Že tak občutni invalidski davek se pa podvoji in uvede nov davek za vojne dajatve v višini enkratnega dosedanjega invalidskega davka. V čl. 51. uvajajo dvanajstine tudi nov davek za pokritje eksekucijskih stroškov in sicer se bo pobiralo od vsakega davčnega obveznika po 4% od dolžnega davka oziroma državnih dajatev, v nobenem slučaju pa ne sme biti vsota tega davčnega zneska manjša od 50 Din. Ta novi davek pove, da se bo davek z vso brezobzirnostjo in krutostjo iztirjeval in kdor bo pod davčnimi bremenimi omagal, bo moral zato plačati še 4% k zaostalim davkom, to se pravi, da se bo še bolj zadolžil ali pa uničil, ker bo vrh tega moral plačevati za obresti zaostalih davkov 12% na leto. Dosedaj je bilo treba plačevati samo 8%.

Da v davčnih predpisih določijo samostalnodemokratska vlada ni pozabila še posebej obrtnikov, ne bi bilo treba posebej naglašati, ker od nje kaj drugega tudi ne moremo pričakovati. Kazni, takse in vsi ostali denarni iznosi, ki jih predpisuje obrtni pravilnik, se petnajstkratno povišajo. V dvanajstine je vlada spravila tudi nad eno milijardo, 73 milijonov kredita, s katerim je bila prekoračila proračun za leto 1924-25 in hoče na ta način dobiti od vladne večine odobritev za svoje razsipanje državnega denarja.

Po drugi strani pa ni vnesla v dvanajstine niti ene pare za nobeno novo cesto v Sloveniji, kjer bi vsaj deloma prišel denar nazaj med ljudstvo, iz katerega se stekajo v nikoli zadosti polne malhe beogradske klike.

Plačajte davke točno ob določenih rokih.

S takim pozivom nas je gospod delegat dr. Švanik pred nedavnim časom spominjal na točno odplačevanje davkov. Žalibog je gospod delegat pozabil v javnem opominu povedati našim obrtnim krogom, kje naj si vzamejo denar za plačevanje davkov v tej težki gospodarski krizi. Veliko bolje bi napravil, ko bi zaukazal svojim podložnim po Sloveniji, naj davke odmerijo v taki višini, kot so obrtniki zmožni plačati, pa ne pustiti, da delajo samovoljno in nalagajo take bremena, ki jih mobena obrtna panoga prenesti ne more, potem pa naj delegacija dovoli 10 obrokov za odplačevanje davkov ali pa nobenega. Gospod delegat, malo več gibčnosti v odmerjanju davkov, pa bo šlo, seveda potem ne boste več prinašali v Beograd za celo tretjino davčnega denarja več kot pa finančni ministar od Vas tirja. Gospod delegat, zapomnite si, da živite Vi in Vaši uradniki od dela pridobitnih krogov in ne nasprotno. Ako uničite obrtništvo in trgovino, uničite tudi sami sebe in Vaše kolege.

Ljubljanski velesejm in gospodarska stagnacija.

Često se je že pisalo, v čemu leži vrednost velesejmov v opče in zakaj so tako potrebni.

Velesejmi so najboljša izpodbuda za izboljševanje in izpopolnjevanje lastnih proizvodov za vsakega obrtnika in industrijalca. Oni so poučni tako za lastnike tovarov in obrtnih delavnic, kakor tudi za delavce same. Tu se porajajo želje za medsebojno tekmovanje. Da takih velesejmov ne bi bilo, mnogo in mnogo del bi ostalo nedovršenih oziroma neizpopolnjenih. Tu ne tekmujejo medseboj samo pojedinci, ampak celi narodi in države.

Najdejo se pesimisti, črnogledi preroki in zlonamerni ljudje, ki jim ljubljanski velesejmi niso po volji ter govore proti njim.

Danes se bomo dotaknili nekega novega momenta glede ljubljanskega velesejma. V razgovoru o našem velesejmu se je izrazil neki producent:

»Ah, letošnji velesejm bo slabo uspel. Prosim, pomislite samo na zastoj v našem gospodarstvu, na to pomanjkanje gotovine, te neznosne politične razmere; vse skupaj je zadržljivo, težko . . . Človek gubi voljo za vse in se mu ne ljubi brigati še za velesejmi!«

Vedno je znak slabosti, kadar kdo tako govori. Pravi pridobitnik v obče ne more in ne sme nikdar gubiti volje za posle svojega poklica. To ni trgovec, to ni industrijalec, ki radi »stagnacije«, radi »pomanjkanja« gotovine, radi političnih razmer gubi voljo za delo. To je le znak stagnacije njegove dobre volje, znak njegove lastne slabosti in malomarnosti. Čim težje so razmere, tembolj se odkriva, koliko kdo velja. Agilni in spretni ljudje se mnogokrat dvigajo baš v dobi težkih razmer, ker znajo izkoristiti slabost onih, ki so slabotni in hitro podležejo. Oni se pretolčejo skozi take slabiče in zavzamejo pozicije, ki jih ti niso znali obdržati.

Zgodovina trgovine in industrije nam navaja stotine primerov, kako so si ravno v najtežjih časih najagilnejši ljudje pridobili silno bogastvo in to vedno na račun slabičev. Kdor je umel svoje blago v javnosti spretnejše uveljavljati, ta je ostal zmagovalec ter je hitro materijelno nadkrilil svoje tekmece.

Tudi včasih so bili v navadi veliki sejmi, vendar niso bili tako lepo in spretno organizirani, kot so danes. Kdor danes kaj velja in se zamore s čim pokazati, ta zamore samo s pomočjo velike reklame — a to so ravno v prvi vrsti velesejmi — kaj doseči. Niti stagnacija, niti valuta, niti politične razmere ne smejo nikomur jemati volje za delo na gospodarskem polju.

Pravi pridobitniki umejo sebi sami ustvarjati razmere!

Na ljubljanskem velesejmu imajo priliko trgovci, industrijalci in obrtniki, da stopijo na plan. Kdor pride in razstavi svoje produkte, zasluži, da postane javnost nanj pozorna, kdor ne pride, naj le ostane skrit in javnost bo šla preko njega, kakor da ga ni. Ljubljanski velesejm naj bo reprezentacija naše celokupne domače trgovine, industrije in obrti.

Splošna dolžnost davkoplačevalec v II. četrtletju 1925.

1. Dospelost direktnih davkov. Dne 1. maja t. l. zapade v plačilo drugi obrok davkov za l. 1925. Ako za l. 1925 še ni predpisan, je plačati obrok po višini zadnjega definitivnega predpisa. V tej izmeri plačani obroki se obračunijo povodom definitivnega predpisa za l. 1925. V 14. dneh po dospelosti še neporavnani davki se prisilno iztrajajo, za kar se zaračunijo poleg zamudnih obresti še eksekucijske pristojbine, ki znašajo za opomin že 4% terjanega zneska.

2. Posebna pridobnina. Javni računodajci zavezana podjetja so dolžna vsako leto tekom 14. dneh po odobritvi računskega zaključka, a najkasneje do 30. junija predložiti napoved za odmero posebne pridobnine.

3. Davek na poslovni promet. Davkoplačevalci, ki so zavezani voditi knjige opravljenega prometa, so dolžni do 30. aprila 1925 odpremiti s posebno prijavo davek za I. četrtletje 1925. Ostali davkoplačevalci, ki plačujejo davek na poslovni promet povšalno, t. j. po višini prometa, opravljenega v I. 1924, so zavezani plačevati sočasno z ostalimi davki tudi drugi obrok davka na poslovni promet, predpisanega za I. 1925, v primeru pa, da ta še ni predpisan, v izmeri predpisa za I. 1924.

4. Dopolnilna prenosna taksa. Drugi obrok za taksno periodo 1924—1925 odmerjene dopolnilne prenosne takse, kolikor presega letni predpis znesek po 500 Din, je plačati od dne 1. do všteti dne 15. aprila t. l. Kdor ne predloži predpisane vsote v tem roku, plača poleg dne takse in 8% zamudnih obresti kot kazen še dvakratni znesek nepoložene takse.

5. Davčni predpisni izkazi. Davčna oblastva razgrinjajo predpisne izkaze praviloma prvih 15. din vsakega četrtletja, v drugem četrtletju t. l. torej od 1. do 15. aprila t. l. Rok za vložitev prizivov proti davkom, predpisanim z izkazi, ki se razgrnejo v omenjenem času, poteče po preteku nadaljnjih 15 dni, t. j. koncem aprila t. l.

Novice za obrtnike.

Občni zbor Jug. Obrtno Zveze v Ljubljani se bo vršil v mesecu juniju, nakar že danes opozarjamo vse delegate podružnic. Ker bo ta dan tudi obrtna veselica kot vsako leto in pa ogled ene ljubljanskih tovarn, priporočamo vsem našim članom, da se udeležijo občnega zbora svoje matice. Natančnejši spored priobčimo v prihodnji številki v maju.

Plačujte davke točno ob določenih rokih! Finančna delegacija objavlja uradno: »Raztoče zahteve, ki se stavijo na državno blagajnico, silijo finančno upravo, da predpisane davke ne samo v polni meri, ampak tudi pravočasno pobere, ker sicer ne more zadostiti svoji nalogi. Radi tega je finančna delegacija naročila davčnim uradom, da naj zlasti tudi v onih relativno številnih primerih, v katerih se je v poslednji dobi dovolilo plačevanje v obrokih, pazijo na to, da se dospeli dolg točno ob določenih terminih poravnava in — ako se to ne zgodi — prisilnim potom iztirja. Ker zapade ves še neplačani davek, ako je davkoplačevalec le z enim obrokom v zamudi, in je potem treba plačati še zelo visoke eksekucijske pristojbine, se od prizadetih krogov pač sme pričakovati, da že v lastnem interesu napno vse sile, da ne pride do prisilnega postopanja. Delegacija ni štedila z obroki in bo obžalovala, ako jih bo iz navedenih razlogov celo treba deloma reducirati, mora pa vsekakor izrabiti vsa dopustna sredstva, da v legalnih mejah zajamči redni pritek davčnih dohodkov. —

Delegat dr. Šavnik s. r.

Uprava Ljubljanskega velesejma je te dni razposlala prijavne tiskovine za V. velesejm letos avgusta. Izdala je tudi lične zaklopne znamke v vseh jezikih. Oboje se interesentom, ki tega slučajno ne bi bili že prejeli, pošlje na zahtevo brezplačno.

Zadruga zidarskih mojstrov za Slovenijo je imela dne 22. marca svoj letni občni zbor. Število udeležencev je bilo okrog 50 članov od 260 članov, ki jih šteje zadruga. Poleg običajnih točk, ki se navadno obravnavajo pri zadrugah, se je na izrednem občnem zboru, ki se je vršil dne 26. aprila, sklenilo pravila tako spremeniti, da ima zadruga moč vsakega člana nadzorovati. Nadalje se je sklenilo, da zadruga klub vabilom od obrtne oblasti ne pristopi k Zvezi obrtnih zadrug, ker vodi svoje zadružne posle zelo vzorno in ne rabi kake pomoči od zveze, ker bi morala tudi za to plačevati letni prispevek 10 Din od posameznega člana.

Velesejm v Poznanju. V Poznanju (Poljska) se vrši mednarodni vzorčni sejm od 3. do 10. maja t. l.

Gospodarska razstava v Beljaku. V Beljaku se vrši Gospodarska razstava od 30. maja do 15. junija t. l. Pripravljani odbor v Beljaku daje interesentom radevolje vse potrebne informacije.

Statistika trgovstva in obrtništva. Po podatkih Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani je v Sloveniji 24 do 25.000 obrtnikov ter ca. 11.000 trgovcev z okroglo 9000 obrtnimi in 1800 trgovskimi vajenci. Po statistiki osrednjega urada za zavarovanje delavcev v Sloveniji znaša število obratov z manj kakor 5 zavarovanju podvrženih delavcev septembra 1924 24.000, v celi državi 104.000.

Hrvatski Radiša. Društvo »Hrvatski Radiša«, ki skrbi za trgovsko obrtni naraščaj je prejel tekom lanskega leta od 1435 dečkov prošnje za vajeniška mesta. Od teh je dejansko namestil 948 dečkov. Med temi dečki je bilo 366 popolnih ali delnih sirot. Po starših je bilo 706 kmetijskih ali delavskih sinov in 191 sinov nižjih uradnikov in drugih malih ljudi. 425 dečkov je bilo iz Hrvatske, Slavonije in Medjimurja. 178 iz Dalmacije 321 iz Bosne in Hercegovine, 17 iz Istre in 7 iz drugih krajev. Dečke je namestil v 66 različnih trgovskih in obrtnih panogah. V inozemstvo je poslalo društvo v izobrazbo 10 vajencev. Ceolkupni skrbstveni stroški društva so znašali 292.015.— Din. Dečke društvo tekom učne dobe strogo nadzoruje. Leta 1924 je imelo društvo vsega 13.177 članov v 555 organizacijah, od teh 73 v Združenih državah Severne Amerike. Od svoje ustanovitve do konca leta 1924 je društvo namestilo vsega 8263 dečkov kot vajence.

Davčna reforma na Češkem. Prager Presse poroča, da je vlada izdelala zakonski načrt za splošno davčno reformo. Po vladnem načrtu bi se davki v naslednjih dveh letih znižali za eno petino, I. 1930 pa za eno desetino. Polagoma bi se davki znižali na polovico današnjih davčnih vsot.

Koliko je plačala lani Slovenija neposrednih davkov? Odsek računovodstva in statistike glavnega ravnateljstva neposrednih davkov objavlja v belgrajskih »Službenih novinah« pregled vplačila neposrednih davkov in pribitkov za mesec december 1924 in za celo I. 1924 (brez davka na poslovni promet in izrednega pribitka 500 in 30 %).

Iz te statistike je razvidno, da je bilo v celi državi lani vplačanih neposrednih davkov 789.042.096 dinarjev (proračun za to leto je določal dohodkov 669.485.618 dinarjev).

Od tega odpade na Hrvatsko s Slavonijo 169.272.264 (proračun 145.487.500) dinarjev, Bosna in Hercegovino 104.387.795 (proračun 62.432.950) dinarjev, na Vojvodino 201.994.741 (proračun 193.673.125) dinarjev, na Slovenijo 101.063.823 (proračun 67.700.687) dinarjev, **torej 33 milijonov 363.136 dinarjev več kakor je določal proračun**, na Dalmacijo 24.605.304 (proračun 16.068.250) dinarjev in na Srbijo s Črnogoro 187.718.070 (proračun 197.735.582) dinarjev. Edino Srbija s Črnogoro je torej plačala manj davka, kakor je določal proračun.

Številke za leto 1923 so sledeče:

Cela država 699.359.357 Din (proračun 672.886.000 Din).

Pokrajine: Hrvatska in Slavonija 147 milijonov 379.046 (proračun 137.050.000) dinarjev, Bosna in Hercegovina 83.664.374 (proračun 66.433.000) dinarjev, Vojvodina 148 milijonov 247.292 (proračun 221.497.500) dinarjev, **Slovenija 100.526.581 (proračun 48.802.750) dinarjev (torej 51 milijonov 723.831 dinarjev več kakor je določal proračun!)**, Dalmacija 23.937.936 (proračun 15.424.000) dinarjev in Srbija ter Črna gora 195.603.129 (proračun 183.678.750) dinarjev.

Izrednega pribitka se je lani v celi državi vplačalo 437.246.296 dinarjev; proračun je določal 500 milijonov dinarjev. Na posamezne pokrajine odpade: Hrvatska in Slavonija 72.121.441 dinarjev, Bosna in Hercegovina 92.590.584 dinarjev, Vojvodina 125.768.617 dinarjev, **Slovenija 47.575.052 dinarjev**, Dalmacija 6.318.310 dinarjev in Srbija s Črno goro 92.852.292 dinarjev.

Lani je torej Slovenija plačala neposrednih davkov in pribitkov 148.638.875 dinarjev.